

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opraviščeno (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr
Za polleta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Tržaška razstava in Irredenta.

O zločinstvu ob priliki otvorenja razstave v Trstu 2. avgusta smo v zadnjem listu poročali, kakor tudi nekaj o vzrokih tega hudodelstva. Poglejmo zdaj, kako so sporočilo zločinstva sprejeli javni glasi, t. j. razni časniki in kaj o tem pišejo.

„Politik“ v Pragi se v vsakem listu prav toplo poteguje za Avstrijo; obsojuje oestro „Irredento“ in njeno čez vse hudobno početje ter dokazuje, da Tržačani, naj so že kterege koli stanu, nimajo nikakoršnega, tudi ne naj manjšega vzroka z Avstrijo nezadovoljni biti; ker vsaka je lahomom pregledovala čez vso mero, jih saj neposredno podperala, dokler so namesto hvaležnosti popolno oslepeli in v tej slepoti le hudo in sovraštvo povračevali za dobro ter postali nezapopadljivo predrzni in nesramni. Vrh tega zavrača in oestro šiba nemške in ogrske časnike, katerih nekateri se bolj, kot dvojljivo, skoraj naravnost sovražno ter s skrivnim veseljem in zadovoljnostjo obnašajo, da se je to pod vlado grofa Taaffeja zgodilo. Kaj pak; takim ljudem so vsi pripomočki prav, da le vladi, v kateri sami ne morejo biti prvi, ktero obesijo: po pravici ali po krivici, kaj jih to skrbi!

Nek ogerski list v Peštu („Pester Lloyd“) pripisuje zločinstvo naravnost spravljivi vladi grofa Taaffeja. „Ne dá se tajiti, pravi ta, da Taaffejeva vlada je popolno pripravna, narodnim sleparijam in prevaram vrata na stečaj odpreti.“ Kar še dalje piše, ne smemo povedati, sicer bi znal list za nekatere ljudi prespodtakljiv biti. — „Neue fr. Presse“ v Beču se norčuje ter šaljivo praša: Kdo zna,

če ni kak drobec razpočene bombe tudi grofa Taaffeja zadel! Obžaljuje, da ni več liberalna stranka na krmilu (kaj pa, da potem bi se kaj tacega ne bilo zgodilo) ter želi, da bi se kmalo spet to zgodilo v blagor — no v blagor liberalne centralistične stranke.

Še lepše je, kar piše „Nation. Ztg.“. Ta ima Trst, tebi nič, meni nič, kar za nemško mesto ter obeta tudi takoj pomoč Nemčije. „Pri nas na Nemškem imamo zločinstvo, doprinešeno v Trstu, kot zoper nas obrnjeno hudodelstvo. Roka, katera bi v Trst posegla, bo srečala nemški meč“ itd. Sanjarije so res lepe: „Gospodstvo do Adrije“, ter znajo marsikomu prijetne biti, ali Avstrija se vendar lepo za-nje zahvaljuje.

Kar se tiče drugih avstrijskih konservativnih časnikov, posebno slovenski oporekajo vsi kar z enim glasom zoper tako hudobijo in njene hudobne uskane.

Pustimo druge enake izjave in oglejmo si malo omenjene. Ogerski list dolži naravnost grofa Taaffeja, da s svojimi vladnimi načeli narodne sleparije podpira. — Tu moramo vendar najpred prašati: So li narodi sleparije in ne naredbe Stvarnika? So li po tem takem zahtevanja narodov sleparije in ne opravičene tirjatve? So vladna načela, narode spoprijazniti, vsakemu narodu dati kar mu gré, napačna načela, pripravna taka vnebovpjoča zločinstva prouzročevati? Gotovo ne; in če se je grof Taaffe v tem kaj pregrešil, se je toliko, da je preveč vse pri starem pustil. Naj bi bil liberalnega namestnika odstranil, naj bi bil Slovincem dal iste pravice, šole, sodnije itd., kakor so jih Lahni imeli, mogoče, da bi lahomom ne bil tako greben zrastel, kakor jim

je zdaj, mogoče potem tudi, da bi se hudobija ne bila zgodila. Mislimo namreč, da je to napačna in za take ljudi, kakor so bili in so še „Irredenti“, „Italianissimi“, ali kakor so se že v raznih časih razno imenovali, veliko pohujšanje, če vidijo, da c. k. namestnik je nasprotnik vlade. In vendar je tako bilo in de Pretis svojega nasprotovanja ni le kar nič skrival, ampak ga prav očitno razkazoval. Namestništvo Slovencev ni poznalo, zato jim tudi vedno pravice odrekalo; pa tudi „Irredentov“ ni poznalo ter jih vedno preziralo ter mislilo, da to nima nič v sebi, dokler so lahoni si pridobili toliko moči, da zdaj povsod ne le nagajajo ampak tudi gospodovati hočejo.

Sicer pa to ni še le od včerej, tudi ne od 1879. leta, od vlade Taaffejeve, ampak že mnogo in mnogo let so prebogati kupci in judje zoper Avstrijo šuntali ter vlekli z vsemi laškimi rovarji in puntarji. Naj bolj je pa to sovraštvo in nasprotovanje rastlo od 1848. leta; dvojemalo leta 1859, in 1866, dokler je po razdejanji papeževe vlade l. 1870 do vrhunca priklopilo ter se do današnjega dne ohranilo. To pr.ča izdana knjižica ces. poslanca in polkovnika Haymerle-ja. „Res italice“; zasnó nerazvito, pa v črno zavito bandero Tržaško pri pokopu Viktor Emanuela, generala Avezzana in kadar koli je bila še prilika. Pod ministerstvom Auerspergovim so bile nagajivosti lahonov na dnevnem redu, da je bila le prilika. Prizadevanje in trud delati na pogin Avstrije, je pri tržaških lahonih tako očiten, da vsak otrok za-nj vé. Da, mnogo in mnogo izgledov bi lahko navedli, kako so lahoni že nedolžne otročiče napeljevali in podučevali v sovraštvo do Avstrije. Potem takem

Spomini na veliko slovansko romanje v Rim l. 1881.

(Spisuje M. Mihaeljev.)

(Dalje.)

V Rimu. Prihod.

Mnogo romarjev je došlo že prejšnje dneve v Rim; mi smo bili skoraj med zadnjimi; le Poljakov je došlo še mnogo pod vodstvom kneza Sapieha in Čartoriškega, grofa Potockega in Čajpovskega še 4. julija, to je, dan pred praznikom sv. Cirila in Metoda. Ne bom pa tú opisoval Rima, ker vse potrebno je opisal že omenjeni g. pisatelj, kterege knjiga je bila tiskana v blizo 25.000 iztisih; toraj je lahko vsak ima pri rokah. Hočem tú omenjati le tó, kar sem jaz tú doživel in vidil. Saj mi je bila omenjena knjiga najboljši kašipot po najimenitnejših rimskih cerkvah, ter mi je prav dobro služila. Ker je bil vlak s samimi romarji kar natlačen do zadnjega prostora, smo se polagoma iz vagonov zbasali, ter se postavili v vrsto po narodnostih. Tú nas na vzvišenem prostoru pozdravi neki lepo oblečen mladi gospod v nemščini; kdo je ta bil, sem pozabil

prešinjten preveselih občutkov prašati, menda je bil poslan od avstrijskega poslanstva. Imeli smo do takaj vsi slovanske trobojne trakove na suknhaj; ko jih zapazi omenjeni gospod, nam reče, naj jih poskrrijemo, ker bi ne bilo varno z njimi v mesto podati; kajti slovanske barve so podobne francozkim, le drugače so vrstene; da bi ne mislili toraj Lahoni, katerih je prišlo kakor mravelj na kolodvor in so kar zévali v nas, med kterimi gledalci je bilo mnogo poročevalcev liberalnih časnikov, — da smo morda privrženci Francozov, s kterimi je bilo ravno ta čas javno mnenje v laséh zastran dogodb v Tunisu, smo bili omenjenemu gospodu za to opazko prav hvaležni, ter smo kar brž trobojnice v žep vtaknili.

Potem so poskrbeli razni odbori za stanovanja večidel tudi po narodnostih. Mnogo nas Slovencev je bilo odločenih prebivati s Hrvati, Dalmatinci, Hercegovci in Bošnjaki v hotel di Roma, trg sv. Karla tik najdaljše ulice Corso; ostali Slovenci pa v hotel della Minerva. Manj premožni vsih narodnosti pa so dobili hrano in stanovanje v samostanih za to odločenih; vse skup le za 1 do 2 lir na dan

ter so se še hvalili, da je bilo za nje dobro, kar se dá, in da niso trpeli nobenega pomanjkanja Velikanskih „hotelov“ I. reda je v Rimu 28, gostilnic II. reda, po laško imenovane „trattorie-ristoratori“, jih je tudi nad 20; krčme 3. reda se pa imenujejo spleh „osterie“, teh je pa skoraj brez števila. — Vsaki veči narod ima v Rimu svoj hotel. Tako imajo Nemci: hotel Alemagna, via Condotti; Amerikani jih imajo petéro: hotel America, via del Babuino; Angleži pa: hotel di Londra, piazza di Spagna. Ravno tako imajo tudi Francozi dva hotela: De la Ville, via del Babuino; pa tudi Rusija ima velikanski „hotel di Russia“, via del Babuino, ktera poslednja beseda poméni opico. Še ve, da se ne sme to tako umevati, češ, da so omenjeni „hoteli“ izključljivo le za omenjene narodnosti, ampak vsakemu, kdor ima dovolj penězov, je dovoljen va-nje ustop in stanovanje s pristavkom, da se tam dobi tolmače, ki umevajo jezike omenjenih narodnosti. Cena stanovanja ali ene sobe je 3—10 lir, zajutrak od 1—3 lir, kosilo ali obed od 4—8 lir, postrežba 1 lira, sveča 75 cent. Ob izrednih shodih pa cene posk-

pa naj bil bi grof Taaffe kriv? Ne; ampak tako obdolženje kaže, da ogrski listi so zelo na tisti stopnji, kakor laški in da njih glavno prizadevanje je sumničati in — podirati.

Kar se tiče dunajske „N. fr. Presse“, imamo le malo omeniti. „Presse“ je judinja, tedaj sovražnica Avstrije in Taaffeja. Po okoljsinah dodá Avstriji in sedajni vladi zausnico, kjer in kadar more; ali bolj javno, ali bolj prikrito, to je odvisno od tega, kakor si ravno upa. Iz vsakega političnega članka solzica prikaže se za liberalno prejšnjo vlado Auerspergovo ter odmeva: Ego autem ceaseo, Taaffe ejusdemque ministerium delendum esse (jaz mislim, da Taaffe in njegovo ministerstvo se mora odstraniti). Zato mora biti s Tržaško bombo in Taaffejem nekaka zveza; za to hnavsko pomilovanje in mučivna skrb, naj bi ne bila kaka trska grofa Taaffeja ranila. Lepa duša, kaj ne, ta „N. fr. Presse“?!

Da vsak svoje dobi, poglejmo še inostransko časništvo, n. pr. nemško „National Ztg.“ Ta kar brez ovinkov zatrjuje: „Trst je nemško posestvo ter kdor roke po njem steguje, zadene na nemški meč“. Pred smo to imenovali, „prijetne sanje“, zdaj pa imenujemo naravnost nesramno vsiljevanje“ in še nemsramniše zahtevanje.

Do zdaj, hvala Bogu, avstrijsko in nemško posestvo še ni bilo vse eno, upajmo, da tudi še za naprej ne bo. Vaši postrežnosti bomo tudi za nsprej lahko pogrešali; le pustite nas pri miru, z Lahi bomo že sami poračunili. Prijaznost sosedova je lepa reč, a prevelika ne sme biti: Moje in Tvoje mora vedno razločiti. Sicer se pa pri takih prilikah srca mnogih razodenejo in tako se je tudi tu zgodilo. Naj toraj visoka vlada dobro gleda, komu zaupa.

Politični pregled.

V Ljubljani 9. avgusta.

Avstrijske dežele.

Koper 9. avgusta. Spinčič izvoljen je bil za deželnega poslanca s 60 glasovi proti 13. („Sl. Nar.“)

Iz Trsta 9. avgusta. Govorica ve povedati, da je mesar Parlina, ki stanuje v hiši od koder je bomba priletela, tudi tisti, ki je

bombo vrigel. Ovadil se je s svojimi tovariši in ti so ga izdali, rekel je, da so mu obljubili 60 gl., ako vrže bombo. Vse tri so zaprli. — 6. t. m. je bilo v razstavi 3400 ljudi, ki so plačali vstopnino. Veliko tujcev je prišlo.

Mestna seja v Trstu je bila 4. t. m. Po svoji navzočnosti se je odlikoval županov namestnik dr. Moses Luzzato, potem dr. Corsolo in še 14 drugih srenjskih svetovalcev; tedaj je resnično, kar se trdi, da ima „irredenta“ svojo poglavitno zaslombo nad nekaterimi bogatimi kapitalisti, ki se imenuje liberalna ali napredna stranka. — Morda se bodo sedaj vladi v Trstu oči odprle, da bode vedla prav oceniti lojalnost (?) teh mestnih očetov, ki ob taki priliki izostajajo iz mestnih sej. — Odkritosrčnost je lepa reč, tudi pri vstajnikih. — V nedeljo, ko pridejo okoličanje v Trst, in je nov škof msgr. Glavina imel svoj slovesni vhod, so se bali večih neredov, a bilo je brez njih.

V Trstu se sploh misli, da ne bodo nikoli dobili človeka, ki je bombo vrigel; tacih prebivalcev, ki po svojem mišljenju niso avstrijski podaniki, je v Trstu na tisoče in tržaški policiji se pri enakih dogodajih ni nikdar posrečilo, dobiti zločinca. — Nemci govorijo o nemškem meču, ki bode mir naredil v Trstu, — ga ni treba, Avstrija je sama dosti močusa, naj le resno hoče, uže pojde; vendar kar se je leta in leta zanemarló, ne more se na jeden mahlej popraviti, ošabnemu lahenstvu je treba živce spodrezati, potem opeša; kedar drevesu listje odpade, tudi gosenice nimajo kaj obirati.

„W. Abendpost“ je razglasila neposredne **direktne davke** in posrednej **indirekten dave** za prvo polovico l. 1882. Vplačanega je bilo 127,419 391 — mimo l. l. v tem času za 5,843 904 gl. več. Direktnih davkov je bilo plačanih 44,422 746 gold. za 574 065 več mimo l. l. Hšnega davka je bilo več plačanega 460 032 gl., obrtnega 359.153 gl. Indirektnega dave je bilo vplačanega 82,996 646 gl. mimo l. l. za 5,269 843 gl.

Iz Prage se poroča, da vlada v kraljevem izda narečba, ki zahteva znanje českega jezika od teh, ki prosijo državnih služb na Českem in Marskem. — Abotno bi bilo, ko bi dežela deželi zapirala svoje mej, tujci prineso življenje in živahnost, še bolj abotno pa

je, ako se zaradi tujcev odrivajo domačini, ako se tuje hvali, domače po prezira; kmetje pravijo v svojih prostih a krepkih izrazih, krava mora iti za jaslami a ne jasli za kravo; v Avstriji naj pa velja enakopravnost jezikov, kdor hoče v deželi služiti naj ume deželni jezik. — Sicer pa drugi listi poročajo, da take naredbi ni nikjer, kar se nam verjetniše vidi, mimo prvega.

Tako imenovane **državne** župnike poziva Vratislavski knezoškof, da naj popuste svojo službo, katere so se prilastili in naj se podvržejo postavam sv. cerkve, ker cerkveni zbor v Tridentu žuga z izobčenjem tem, ki prevzame cerkvene službe brez cerkvenega poslanstva. Katoliškemu cerkvenemu predstojništvu v Lesnicah je pisal, da je duhovniku Streba ukazal, naj gre iz fare in da mu je prepovedal vsa cerkvena opravila. Knezoškof opominja k stanovitnosti, molitvi in v zvestobi do cerkve in njenih predstojnikov.

Iz Sarajeva 6. avgusta. Danes popoldne je sprejel pl. Kallay deputacijo mohamedanov. Mehemed beg Kapitanovič je izrazil v imenu mohamedanov svojo zvestobo do cesarja in je razodeval svoje veselje nad tem, da je minister sam prišel gledat, da bode pomagal, kjer bode mogel. Gosp. minister je rekel, da cesar hoče, da se vera mohamedanov spoštuje, da ohranijo svoje pravice, in da žive v te lepi deželi mirno kakor drugi prebivalci. Deputacija je odšla s glasnimi „živio“-klici!

Vnanje države.

„Agence Havas“ poroča, da je **francosko ministerstvo** sestavljeno tako: Duclere je minister, ki predsednik in minister unanjih poslov. Fallieres, notranje poslove; Pierre, Legrand, kupčijstvo. Deves, javna dela; Develle, pravdosodje; Billot, vojsko; Jaureguiberry, pomorstvo in Cochery (pošto in telegraf). Sliši se, da Berthelot prevzame ministerstvo pouka.

Nemški cesar je tudi letos, kakor druge leta, prišel v Gastin (Gastein) od ted pojde v Salzburg in potem v Išl. 8. ima biti v Salzburgu in 9. v Išli, v Ebense se imata sniti naš in nemški cesar.

Iz Londona 7. avgusta. V spodnji zbornici je rekel Gladstone: Lesseps oporeka

čijo. Za nas pa so skrbeli razni odbori, tako da še namesto, da bi bile cene v tem izrednem shodu poskočile, so jih še nekaj znžali.

Ko so toraj že na kolodvoru naznanili vsaki narodni grupi ter odkazali hotel, kam naj se peljemo, stopimo počasi v veliki guječi iz kolodvora na trg pred kolodvorsko palačo. Voznikov je bilo vse polno, pa so bili tudi vsi vozovi napolnjeni z romarji. Nas 5 tovaršev zasede voz ter s klicem: v „hotel di Roma“, obrne ter požene kočijaž malega konjiča s precejšno težo proti namenjenemu hotělu. Prva hiša ali palača na potu iz kolodvora nosi na pročelju veliko marmornato podobo ali grb mesta Rima, to je, volkuljo, katero sesata dvojčiča Romul in Rem. Kočijaž nas pelje kakor nalašč po najnovejše imenovanih ulicah namreč: piazza indipendenza, (trg neodvisnosti) potem pa skoz dolgo ulico: via nazionale, v glasovito dolgo ulico, pred Pia imenovano, via 20. settembre (po ulomu 1870 l.) in prek Kvirinala, bivše palače papeža vladarja, v kateri biva zdaj (sin g. Tatinoviča) kralj Humbert s kraljico Margerito. Da bi se pozabil spomin na pravo posest papeža, se imenuje kvirinal zdaj sploh le „palazzo reale“,

in trg pred to palačo mesto „piazza Quirinale“, pa „piazza del monte Cavallo“, od dveh konj, ktera sta tam postavljena. Ta dva (bronena) konja sta nek delo starodavnih mojstrov Fidija in Praksitela. Prenešena sta bila iz Aleksandrije v Rim na povelje Konstantina Velikega. Papež Sikst V. jih je pa dal prenesti in postaviti na kraj, kjer se zdaj nahajata. —

Pij VI. je ozaljšal ta trg z egiptovskim obeliskom in z prekrasnim vodometom, nad katerim sta postavljena (bronena) moža, ki držita ob straneh obeliska vsak svojega konja. Krasen prizor! — Vse to pa nam zbuja britke spomina na tužne nasledke posiljenega uloma 20. septembra 1870, o katerem bom nekaj pozneje poročal. Cesta iz griča in kvirinalske palače gre močno navzdol po ulici „via Dataria“ imenovani. Memo kvirinalske palače, kjer so stale na vseh dverih po dvojne straže, smo ukazali vozniku bolj počasi voziti; palača ima le dvojno nadstropje in prtiličje, ter je blizo tako dolga, kakor goriški Travnik od Rastela do škofijstva. Spredaj nad glavnim vhodom, h kateremu pelje pot skoz dvor, stoji nad durmi še papeški grb in krasen kip Marije Devce in sv. Jožefa z detetom

Jezuškom v naročju. Od treh strani je palača trdao obzidana, kakor kak fort, znotraj ima krasne velike vrtove, — in to je dobil, ali si je po sili vzel r. Viktor Emanuel I. zastonj, da ga ne stane še centezima! To je res bil kralj Poštenovič.

In strmi svet; vsa diplomacija je, — razun že na čelu omenjene ljudovlade Ekvador, — k temu prečt nemu prelomu postavne lastnine papeževe in vsega katoliškega sveta, molčala, češ: Kar je, to je! Z britkimi občutki v praih smo pogledovali na to poletno stanovanje r. Pija IX, ter sam sem se na tihem vprašal, Bog vé, koliko časa bo ta zopetna babilonska sužnost Cerkev in papeža trajala? Peljali smo se tudi skoz „piazza del Plebiscito“, kjer je bilo 6. oktobra 1870 vesoljno umetno napravljeno glasovanje Rimljanov za neodvisnost; valed tega se ta trg tudi tako zove. Z odlokom 9. oktobra 1870 namreč je bila rimska pokrajina papeževa (118 □ miriametrov ali 214 □ milj) združena z italijanskim kraljestvom, kterege kot takšna je oklicala postava že 17. marca 1861; Rim pa je bil valed pred omenjenega odloka postal stolica italijanskega kraljestva. Tedaj je rekel r. Viktor Emanuel I. kralj ze-

le kakor privatna oseba zoper izkrcaje Angležev. Dilke je povedal, da Turčija še ni poslala vojakov v Egipt, že ubarkani so namenjeni na Kreta. On pravi, sultanu se ni poslal ultimata, ter ni še žugalo z odklicem poslanecem.

Iz Londona se poroča, da so Egipčanje zgubili v boji pret. soboto, 5. t. m., od 200—300 mož. Vjet je 1 častnik in 14 mož. Egipčanov je bilo baje 2 bataljona v ognji. Kakor so vjetniki povedali, ima Arabi v Kasrel-Devar 4 pešpolke, 1 polk konjice in 1 topništva in 4000—5000 beduinov. Skupaj tedaj okoli 16000 mož. Prva vrata njegovih obramb niso prekopi, marveč poslopja, grmovje in barikade.

Iz Carigrada. Said paša je v konferenci 7. avgusta izjavil, da se porta ujema z vsemi pogoji, ki so jih stavili poslaniki v znani noti 15. julija. Turški pooblaščenec je podpisal dotični protokol. Proklamacija, v kateri se oklicuje Arabi za puntarja je že gotova in prestava se bode morda predložila v četrtak, tako je naznanil Said paša. (Ako se le porta dosihdob zopet kaj ne premisli in je resnično kar se poroča?)

Egiptovska vlada (Khedive in ministerstvo) je pripravljena odškodovati poškodovane v Aleksandriji vsled požara in vstaje z ozirom na deželne razmere in sredstva. (Tedaj ubegi „Fellah“ plačaj, daj, dokler kaj imaš!)

Izvirni dopisi.

Iz Dolenje vasi pri Ribnici, 6. avgusta. (Požigovalec), ki je nedavno zažgal Grčarice, se še vedno klati tod okoli, ne da bi ga mogli ljudje v roke dobiti. Precej drugi dan je skušal zažgati v Hinterbergu, vasi blizu kočevske Reke, pa so ga k sreči o pravem času pozabili in v beg zapodili. Mnogi so tekli za njim, in ustrelil je nazaj z revolverjem na nekega človeka, potem pa se je skril v žito. Žandarji vsaki dan hodijo okoli in okrajno glavarstvo bode na pomoč dobilo še 12 žandarjev, katerih dva bosta menda nastavljena v Grčaricah, dva v Dolenjivasi in drugi po drugih krajih na Kočevskem. Ljudstvo je vse zbrgano, ker se razširja govorica, da nameravajo

zločinci požgati vse vasi do Sodražice. V petek zvečer se je bila raznesla govorica, da bode zažgana Prigorica; ljudje si niso upali spat iti, ampak so skoraj celo noč stražili okoli vasi. Nakteri so bili tudi že svoje reči povežali v cule, da bi jih hitreje iznesli in hiše, ko bi začelo goreti. Zopet eni so žito, namesto v kašto, dejali v zaboje itd. Pomenljivo je, da je v Grčaricah zažgal ravno o tisti uri, kakor v Kočah, namreč okoli poludneva, in da požiga po dnevi, ne pa po noči. Poslužuje se v ta namen špaga, kakoršno rabijo pri streljanju skalovja, in v Hinterbergu so našli še velik kos take goreče špaga, ki je imela na koncu privezane žveplenke, da se vnaemo in zažgo slamo ali seno, kamor jih navadno potakne. Okrajno glavarstvo je včeraj županijam razposlalo popis požigalčeve osebe. Človek je še mlad, v lični gosposki obleki, ima rumenkasto brado in uro z verižico. Pred včerajšnjem se je bila raznesla novica, da so ga že prijeli in pripeljali v Kočevje, pa bil je le neki drug potepuh, katerih se vse polno klati tod okrog. Pravega vzroka vednega požigovanja ne vé nihče; našli so nekatere žugalna pisma, v katerih stoji, da morajo pogoreti vsi kraji, in da bodo požigali do nesrečne smrti svoje (bis zum unseligen Tode). Navadno res že prej vedo, da je temu ali unemu kraju zažugan požar, in v Grčaricah so štiri dni prej že otroci govorili med seboj, da bodo v treh dneh Grčarice pogorele. Škoda, ki jo ti požari prizadevajo, je silno velika; v Grčaricah so jo cenili na 32 000 glđ. Ljudje zdaj hočejo vsi zavarovati svoje imetje, tudi premakljivo, in Tržaška zavarovalnica je že v strahu, da bi je zaradi vednih požarov ne zadela prevelika plačevanja; zato je neki svojemu zastopniku v Kočevju naročila, naj se ljudem ne prigovarja, da bi zavarovali. Kar se jih oglasi prostovoljno za zavarovanje, jih se ve da sprejmo vse.

Ni mi treba pristavljati, da so to jako žalostne razmere in da ljudje ne želé drugega, kakor da bi bil že sk rajkonec vednega strahu, in da bi bili požigalci dejani pod ključ. Ljudje sami pridno stikujejo po njih, in gorjé jim ako bi jih v svoji razkačenosti dobili v roke. Težko, da bi jih žive izročili gosposki!

dinjene Italije, pomenljive besede: „Adesso ci siamo à Roma, ed à Roma resteremo“, t. j. (zda) smo v Rimu, (po katerem smo si toliko časa hrepeneli) in v Rimu bomo ostali.“ Pa Bog vé kako dolgo? — On sam je stoloval, — akoravno je bival pa dalje časa zvanaj Rima nego v Rimu, — tú le 7 let; star še le 58 let je umrl, — menda kakor gre govorica vsled nerednega življenja, kakor Sulla in Antijoh! Imena prekrščenih ulic pač ne delajo časti sedanjim Rimljanom, sem si memo ali po njih se peljaje mislil. Pa o tih in enakih imenih pozneje! —

Tako dojdemo srečno do namenjenega našega hotela, kjer je že vse mrgolelo romarjev. Na hotelovem dvorišču nas lepo pozdravi mladi misijonar dr. Boroška Hrvat, iz zavoda sv. Hieronima v Rimu, v hrvaškem jeziku. Naznani nam, kako se je pogodil z gospodarjem hotela za hrano in stanovanje vsih romarjev. Za kosilo z več jedili 3 lire, za večerjo 2 liri in za stanovanje ali posteljo po 3 lire na dan, torej skupaj 8 lir na dan. Vse bi bilo še prav, ker hotel je velikansk in eleganten, ali ker je bil že ves hotel z romarji zaseden in sem bil jaz s svojimi tovarši zopet med zad-

nimi, nas zadene stanovanje sicer čedna soba s 3 posteljami pa v 6. nadstropji pod streho, skoz katero je neznansko solnce pripekalo. Stopnjic do sobe je bilo blezo 300; pač odveč za nas, ki smo vselej vsi trudni od razgledovanja domu hodili. Sicer smo imeli krasno družbo; sami Jugoslovani smo bili tu skupaj izmed vsih stanov. Pri dolgi mizi v velikanski sobani smo sedeli pri obedu, kakor bratje. Tu Slovenec ali Slovenka poleg Bošnjaka ali krepkega bošnjaškega ali hrcegovskega Franjevca (franciškana) z moškimi brkami, kakor je šega tam se nositi; tam zopet prijazen Hrvat poleg Slovenca ali dalmatinskega Hrvata. Tu je bilo videti, kako res družji sv. vera vse narode v brate med seboj. Jédi so bile se ve da poltškem okusu napravljene, v začetku, dokler se jim naš severni želodec ni privadil, so nam slabo dišale, potem pa je že slo. Zvečer smo imeli skupni privatni koncert ter smo pevali slovenske in hrvaške pesme, zdaj pobožne, zdaj poštene narodne. Neke brhke ljubljanske gospodične so pa znale krasno petje s svojim spretnimi rokami spremljati na glasoviru, tako da se nam je dozdevalo, da smo res kje na Slovenskem, a ne v Italiji. (Dalje prih.)

Domače novice.

V Ljubljani, 10. avgusta.

(Veselica v nedeljo na Brezovici) poleg Ljubljane je zadovoljila vsestransko. „Sokol“ je bil prijazno sprejet, dekleta so mu pripele lep trak z napisom: dekleta na Brezovici ljubljanskemu „Sokolu“. Razun gostov iz Ljubljane prišli so tudi narodnjaki iz Vrhnike, Borovnice in veliko naroda iz okolice. Govor g. Ivana Železnikarja, vrednika „Slov. Narodu“, je bil sprejet z občno pohvalo, potem je bila tombola s prav lepimi dobitki. Vrstile so se telovaje s petjem, godbo in plesom, še le pozno v noč so se vračali gestje domov. Veselico sta priredila posestnik g. Valentin Telban, in g. cand. j. Kaučnik. Slava jima!

(V spomin Josipa Jurčiča) pokojnega slovenskega pesnika in pisatelja bode narodna slavnost v dan 15. avgusta 1882 na Muljavi, rojstvenem kraju pokojnega in v Zatičini.

Iz Ljubljane se odpelje „Sokol“ in mestna godba ob 1/25. uri zjutraj; ob 10. uri bode na Muljavi slovesna velika maša; pri maši poje pevski zbor ljubljanske čitalnice, in potem se odkrije spominska plošča na Jurčičevem domu, slavnostni govor bode imel noter g. Janko Krsnik. Po svečanosti bode obed ob 1. uri v Zatičini.

Opomnja. Ob neugodnem vremenu odkrije se plošča brez posebne slovesnosti.

Gospodje, ki se žele vdeležiti obeda v Zatičini naj se oglase do četrtka pri gospodu Hugonu Turku; kajti obed se priredi le za naročene osebe.

(Društvo tiskarjev), kamenopiscev in kamenotiskarjev za Kranjsko bode praznovalo svojo Gutenbergovo svečanost v Trstu 13. t. m. — Društveniki se popeljejo v soboto 12. t. m. z mešanim vlakom in se vdeležo skupno tudi v nedeljo 13. t. m. razstave.

(Ignacij Schöpf), bivši starokatoliški župnik v Sauldorf pri Stokach na Bavarskem, je umrl pri sv. Križu pri Hall na Tirolskem kot spokornik. — Ko je postal župnik v Sauldorf je spoznal svojo zmoto, oznanil je to po časopisih, ter rekel da hoče vse storiti, da poravnava pohujšanje. V samostanu in pozneje v Briksen je spokorno živel, in pradžeto in dnevom je šel na sprazujeno kaplanijo k svetemu Križu. Počasi je hiral za pljučno boleznijo in je umrl prav spodbudno. Naj bi si to zspomnili tudi drugi starokatoliki!

Razne reči.

— Cesarjevič in vzvišena soproga sta imela slabo vreme pri svojem razhodu na Erdeljskem. Cesarjevič je šel na lov v planine 5. t. m., a se je vrnil in nenadoma prišel 6. t. m. v Boldog-Falvo nazaj, kjer je bila v gradu služba Božja. Možje so imeli ivje okoli brade. V torek je bil odločen odhod in prihod na Dunaj v sredo.

— Iz Johanisbad na česko-pruski meji se poroča: 5. in 6. avgusta je po gorah s snegom medlo. Vihar je podri našo in prusko telegrafsko progo z „Schneekope“ (najvišji vrh v Krkonoških gorah). Tukaj vleče zmerom zahodnik.

— V Krškem je bil za župana izvoljen g. Viljem Pfeifer; srenjski svetovalci so: Fr. Gregorič, Janez Dmc, Anton Urbanec, Anton Rupert, Rupert Angelsberger, Karl Schenner, Vincent Rostcher in Friderik Bönches.

— Za grižo jih je umrl v Vojskem nad Idrijo v 10 dneh 7 ljudi bolnih je pa še 25 oseb.

— Oo. frančiškani so ostali v Egiptu, ko so Evropeci vseh stanov od tod zbežali. Iz Mansure (nad Damietto ob Nilovem ustji) piše 6. p. m. o. Francesco da Orta o. Cherubinu Caruso komisioharju za sveto deželo, da so tam ostali le redovniki in redovnice sv. Frančiška. Med drugim pravi, v Evropi nas zavidejajo, a Turki nas zelo čislajo. Ko so namreč videli, da so uboge sestre brez strahu ostale v svoji hiši, prišli so še osrčevati jih in so jim pravili, naj se nikar ne boje, ker oni in poglavarji jih hočejo braniti, ako se tam v svojem samotnem stanovanju boje, naj pridejo k njim stanovat. — Moslemini so zadovoljni, da smo ostali tam, dosihmal nas nihče ne nadleguje.

Iz Aleksandrije pa piše 19. julija o Mat. Lesicki, guardian in latinski župnik v Aleksandriji zanimivo pismo, v katerem pove, koliko strahu da so prestali tiste strašne ure ko so Angleži streljali v Aleksandrijo. Med drugim pravi, da Angleži so streljali le 12 ur, naj več škode se je zgodilo, ker Angleži tako dolgo niso prišli v mesto, med tem so ropali in evropsko mesto zažgali. Aleksandrija poprej tako ljudnato mesto je postalo kup razvalin in pepela.

Pismo se glasi dalje: Po posebni milosti Božji smo oteti in nepoškodovana je ostala tudi naša cerkev, naš samostan in bolnišnica poleg njega. Večkrat smo slišali, kako so se vojaki pod našimi okni prepirali, da hočejo sodce s petrolejem navaliti pred naše dveri. Toliko, da nismo vsi strahu pomrli, a varstvu Božjemu in njegovih svetnikov smo se izročili. Sedaj nas je v samostanu sedem duhovnov in štirje neduhovni bratje. — Na novo postavljena cerkev na Marini se je podrla. Tudi cerkev in bolnišnica v Ramleh, ki sta bila zavetišče kristjanom, sta strašno razdejana in ubogi oče Jožef od Avale, ki je bil toliko let tam, se je ob begu ves pobil.

Odkar Angleži po mestu gospodujejo, smo si nekoliko odsopli. — Vsak dan postrele nekaj beđunov, katere zasačijo pri požiganju ali ropanju. Od zjutraj do zvečer prenašamo mrliče na pokopališče. Mnogo, da prav mnogo so jih z hišami vred sežgali. Najhuje pa je to, da ni ga živeža, in da nam pomanjkuje vsega potrebnega. Nad 200 ljudi je pribežalo k nam v samostan, te imamo pod streho, in jih hranimo. Kaj čem še reči o teh, ki pridejo vsako uro k vratim in prosijo kruha. Ko bi se nas vendar dobre duše hotele usmiliti in nam kaj pripomoči.

Taka poročila zadosti glasno govore o strašni revii in stiski, ki je mesto zadela; kaže nam pa tudi naj lepše krščanske kreposti; kjer je treba rane celiti, ki si jih človeštvo zavdaja, najdemo tam v prvi vrsti krščanske duhovne in goreče oznanovalec besede božje, liberalci le pridejo tačas, kedar ni nič nevarnosti, in se z lahkim trudom in samohvale pograbi in uniči to, kar so ubogi redovniki s trudom sejali in pridobili.

— K a h i r a. (Dalje.) Jezuiti so se še le pred kratkem naselili v Egiptu, posebno delajo na prid domačim kristjanom, Koptom potomcem star h Egiptčanov. V hiši, navisšč v to najeti, so osnovali semenišče za odgojo domačega duhovništva, in so ravno kar začeli z 12 notranjimi in 50 unanjimi učenci. Tudi med nevednimi in zelo zanemarjenimi razkolniškimi Kopti se kaže velika naklonjenost do katoliške cerkve. Po več jih pristopa tu in tam v katoliško cerkev, drugi so voljni to storiti, ako le dobe duhovna katolika.

Šolski bratje imajo velikansk zavod v

sredi mesta, katerega je blagoslovil apostolski vikar za Egipt l. 1854. Namestni kralj Sajd paša je podaril zemljišče in 30 000 frankov in je še kaj obljubil, a smrt ga je prehitela († 1863.) Poslopje je krasno, z vsem potrebnim preskrbljeno. Od kraja so je Mohamedani srpo gledali, a presodki so zginili, in l. l. je bilo nad 700 gojencev vseh ver in narodov v Kahiri, poučevalo jih je 30 bratov. Poučuje se v osmih jezicah, trije: arabski, francoski in laški so obligatni; disciplina in verske vaje so, kakor povsod pri šolskih bratih, odgoja je na verski podlagi, a kljubu temu pošiljajo egipčovski velikaši svoje otroke tje v šolo.

Zavod gospá dobrega pastirja je blizo cerkve frančiškanov. Velika, arabska hiša je, prva, kar so si jih v Egiptu pridobili l. 1849. Tam poučujejo 250 otrok. Glavni zavod je vendar v Šubri, ki je uro od tod Kahiri na sever.

Redovnice sv. Frančiška, laške klariserce, imajo od l. 1859 svojo materno hišo v severnem delu mesta, prav prostorna je. Razen noviciata imajo tam tudi dekliške šole pensijonat, sirotišnico, delavno šolo in odgojišče za zamorska dekleta. Nakupujejo jih prav po razni ceni, noter do 300 frankov. Od l. 1860 so jih še odtegnile sužnosti 800. Hvaležne so in rejniam mnogo veselja napravljajo. Prosta šola ima nad 200 otrok v dveh razredih. V sirotišnici je 89 otrok. Rade bi še napravile zavod za najdence, a dosihmal ni bilo tega mogoče. Sestre sv. Jožeta, ustanovljene na Francoskem l. 1832, delujejo v orijentu od l. 1850. V Kahiri oskrbuje 9 sestra veliko evropsko bolnišnico od l. 1865. Tudi imajo dekliško šolo.

Blizo zavoda za osrednjo Afriko je tudi zavod gospá častne legije D. M. imenuje se tako, ker odgojujejo na Francoskem hčere udov častne legije. V Kahiri vzgojujejo in podučujejo hčere viših stanov, vzlasti francoskih uradnikov. Nimajo sicer mnogo gojenk, a zavod je dobro urejen, prava krščanska vzgoja, pouk pa mnogo obsega.

Razun imenovanih zavodov je več katoliških cerkva, ki slišijo zedinjenim Koptom, Grkom, Sircem in Ermencem. Razkolniški Kopti imajo veliko, krasno cerkev, isto tako tudi razkolniški Grki, Ermenci in Sirci. Protestantje imajo nemško in angleško cerkev, nemško in dekliško šolo.

Tudi predmestja v Kahiri imajo marsiktere znatne cerkvene naprave. V stari Kahiri (Fostat) zraven koptiške cerkve B. D. Marije, v uje spodnjem podzemeljskem delu (kripte) se časti stanovanje svete družine za časa nje bivanja v Egiptu, je latinski hospic oo. frančiškanov, kjer stanujeta 2 patra in 1 brat, ki pastirujeta katolike v Fostatu. Sedaj v hospicu ni patrov in pastirstvo oskrbuje katoliški koptiški duhoven. Redovnice sv. Frančiška imajo samostanček tukaj, kjer dve sestri oskrbujeta 20 najdenčkov. Zavod za murinke vodijo 4

sestre sv. Jožeta. V Fostatu je več grških in koptiških razkolniških samostanov.

(Konec prih.)

Javne dražbe.

12. avgusta. 1. eks. drž. pos. Janeza Arh iz Ponikve 590 gl. Krško. 1. eks. drž. pos. Franceta Šega iz Zgornjega Jezera 1163 gl. Lož. 1. eks. drž. pos. Matija Gregorič iz Nadgoric 4749 gl. 60 kr. Ljubljana. 1. eks. drž. pos. Vicenta in Marije Kompare iz Metlike. Metlika.

Umrlí so:

4. avgusta Jožef Kralič, 26 let, tujec, m. ogledan. Eliza Kosec, 9 m., ošpice. Teres Martinčič, 24 let.
5. avgusta. Marija Dignanac, 20 let, jetika.
7. avgusta. Roza Polegeg, 9 1/2 m., krup.

Razglas.

Z ozirom na razne veselice, katere se napravljajo po vseh krajih domovine na korist „Narodnemu domu“, in katerih se manj ali več tudi vdeležujejo naši člani; dalje z ozirom, da ravnokar popravljajo tla dvorane z veliki troški, sklenil je podpisani odbor, preklicati nameravano letošnje veselico, kar blagovolijo vzeti na znanje P. T. častiti društveniki.

Čitalnični odbor.

Za romarje

je prav pripravna saj v nekaterih krajih:

Trojna božja pot

s svetimi stopnicami (štengami) na Kranjskem.

Vredil g. A. Žlogar; z dovoljenjem vis. čast. škofijstva v Ljubljani.

Nevezana 30 kr., vezana v polplatnu z zlato obrezo 50 kr. in vse v platnu z rudečo obrezo 60 kr. Kdor za prodajo na stotine knjižic vzame, jih dobi mnogo cenejše.

Prvi del navaja zgodovinska sporočila o treh božjih potih s sv. stopnicami na Kranjskem: o sv. Joštu pri Kranji, o Novi Stufci pri Sodršici in Žalostni Gori pri Mokronogu.

Potem sledi nekaj molitev, n. pr. k Materi Božji 7 Žalost, litanije in pesem k žalostni M. B. Navk o počesenju in obiskovanju sv. stopnic. Potem premišljevanje pri vsaki sv. stopnici in konečno nekaj molitev z odpustiki, n. pr. pred sv. Križem, o sedanjih nevarnostih cerkve in krajsi izdihljeji.

Razun zgodovinskega dela je knjižic povsod pripravna, kjer koli se častijo sv. stopnice.

(2)

Založila in prodaja

Katoliška bukvarna

v Ljubljani, na stolnem trgu št. 6.

Telegrafske denarne cene 9. avgusta.

Papirna renta 77.05 — Sreberna renta 77.70 — Zlata renta 95.70 — 1860letno državno posojilo 130.75
Kreditne akcije 321.80 — Londot. 119.75 — Ces. kr. oskini 5.64 — 20-frankov 9.52.

Vožni red Rudolfove železnice:

Postaje	Vlaki za osebe		Postaje	Vlaki za osebe	
Iz Trbiža	—	dopolodne 11 27 popoldne 5 40	Iz Zagreba	—	11 40
„ Radoljee-Lesce . .	zjutraj 6 30	popoldne 1 9 zvečer 7 41	„ Trsta	po noči 8 15	zjutraj 6 40 10 5
„ Podnarta	7 1	1 34 8 10	„ Ljubljane, j. k. .	zjutraj 7 5	popoldne 12 25 zvečer 6 30
„ Kranja	7 23	1 53 8 29	„ „ R. k. .	7 10	12 29 6 39
„ Loke	7 45	2 11 8 46	„ Loke	7 46	1 2 7 26
V Ljubljano, R. k. .	8 30	2 48 9 24	„ Kranja	8 3	1 18 7 49
„ „ j. k. .	8 40	2 56 9 30	„ Podnarta	8 24	1 37 8 19
„ Trst	zvečer 6 21	po noči 9 54 zjutraj 6 —	„ Trbiža	10 47	3 41 —
„ Zagreb	popoldne 5 2	7 58			